

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

S Ú H R N N Á S P R Á V A

**o výsledku kontroly
mechanizmu hodnotenia, monitorovania a priebežného naplňania cieľov vybraného
operačného programu Národného strategického referenčného rámca 2007 – 2013**

Predkladá

Dr.h.c. doc. Ing. Ján Jasovský, PhD.
predseda
Najvyšší kontrolný úrad
Slovenskej republiky

Materiál obsahuje

Súhrnnú správu o výsledku kontroly

Bratislava január 2014

Súhrnná správa o výsledku kontroly

Zhrnutie

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „NKÚ SR“) v súlade s plánom kontrolnej činnosti na rok 2013 preveril mechanizmus hodnotenia, monitorovania a priebežného naplňania cieľov Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast (ďalej len „OP KaHR“). Kontrolná akcia bola vykonaná v dvoch kontrolovaných subjektoch – v riadiacom orgáne v Ministerstve hospodárstva Slovenskej republiky a v sprostredkovateľskom orgáne pod riadiacim orgánom v Slovenskej inovačnej a energetickej agentúre.

NKÚ SR skontroloval, či riadiaci orgán plní požiadavky platných predpisov a pravidiel, ktoré sa týkajú procesov hodnotenia a monitorovania. Zistil, že ukazovatele uvedené v Pláne hodnotení vydanom Centrálnym koordinačným orgánom, neboli v súlade s aktuálnou verziou OP KaHR.

V rámci plnenia globálneho cieľa OP KaHR – „Zabezpečenie trvalo udržateľného hospodárskeho rastu a zamestnanosti“, NKÚ SR poukázal na potrebu výrazného zvýšenia úsilia riadiaceho orgánu pre dosiahnutie cieľovej hodnoty ukazovateľa počtu vytvorených pracovných miest, ktorého stav plnenia bol k 30.09.2013 len na úrovni 16,8 %, ako i na vysoké riziko nenaplnenia cieľovej hodnoty uvedeného ukazovateľa. Pritom ide o ukazovateľ, ktorý je v súčasnej situácii nepriaznivého stavu zamestnanosti pre Slovensko veľmi významný.

Proces hodnotenia a monitorovania ako i dodržiavanie zmluvy o nenávratný finančný príspevok (ďalej len „NFP“) preveril NKÚ SR aj na vzorke projektov v sprostredkovateľskom orgáne pod riadiacim orgánom, pričom bolo zistené, že vo viacerých prípadoch nebola dodržaná zmluva o NFP.

Ďalej NKÚ SR zistil, že nebol správne nastavený kontrolný mechanizmus na overovanie naplnenia merateľného ukazovateľa výsledku – počet novovytvorených pracovných miest.

NKÚ SR preveril aj stav čerpania finančných prostriedkov OP KaHR, ktorý bol k 30.09.2013 na úrovni 46,7 % záväzku Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na obdobie 2007 – 2013¹. NKÚ SR, napriek prijatým opatreniam riadiaceho orgánu zameraným na urýchlenie procesu spracovania žiadostí o NFP, indikoval riziko možného nedočerpania finančných prostriedkov EÚ alokovaných pre OP KaHR v oprávnenom období pre financovanie do 31.12.2015.

---

¹ Uvedený údaj bol v čase výkonu kontroly (zdroj: Ministerstvo hospodárstva SR). Aktuálny stav čerpania k 17.01.2014 je na úrovni 48,3 % (zdroj: Ministerstvo financií SR).

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Na základe vykonaných kontrol NKÚ SR boli prijaté 3 odporúčania na odstránenie zistených nedostatkov:

- zosúladiť Plán hodnotení s aktuálnou verziou OP KaHR,
- zabezpečiť dôslednú kontrolu plnenia podmienok zmluvy o NFP,
- vytvoriť kontrolný mechanizmus na overovanie naplnenia merateľného ukazovateľa výsledku – počet novovytvorených pracovných miest.

Podrobné informácie z vykonaných kontrol v kontrolovaných subjektoch budú zverejnené na webovom sídle NKÚ SR www.nku.gov.sk v sekcii kontrolná činnosť.

Súhrnná správa o výsledku kontroly

Na základe plánu kontrolnej činnosti na rok 2013 vykonal NKÚ SR v mesiacoch október až november kontrolu mechanizmu hodnotenia, monitorovania a priebežného naplňania cieľov vybraného operačného programu Národného strategického referenčného rámca programového obdobia 2007 – 2013.

Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť dodržiavanie povinností v oblasti hodnotenia a monitorovania vybraného operačného programu Národného strategického referenčného rámca programového obdobia 2007 – 2013 stanovených v platnej legislatíve a ďalších normách EÚ a SR, preskúmať stav čerpania a priebežného naplňania stanovených cieľov tohto operačného programu.

NKÚ SR si na kontrolu vybral OP KaHR.

Predmetom kontrolnej akcie bolo preverenie systému hodnotenia a monitorovania operačného programu, kontrola naplnenia indikátorov na úrovni Národného strategického referenčného rámca programového obdobia 2007 – 2013, operačného programu a projektu a zhodnotenie stavu implementácie a čerpania operačného programu.

Kontrolovanými subjektmi boli Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „MH SR“) a Slovenská inovačná a energetická agentúra za kontrolované obdobie rokov 2007 až 2013.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Systém hodnotenia a monitorovania

Hodnotenie operačných programov v súlade s čl.47 a čl. 48 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006, vykonávajú riadiace orgány. Pre kontrolovaný OP KaHR je riadiacim orgánom MH SR, ktorý hodnotenie vykonáva.

Hodnotenie je proces, ktorý skúma prínos z realizácie programov a ich súlad s cieľmi stanovenými v operačnom programe a Národnom strategickom referenčnom rámci programového obdobia 2007 – 2013 a analyzuje účinnosť realizačných procesov ako i vhodnosť nastavenia jednotlivých programov.

V súlade s usmernením Európskej komisie a usmernením Centrálného koordinačného orgánu č. 5 v platnom znení, riadiaci orgán MH SR vypracoval Plán hodnotení OP KaHR na programové obdobie 2007 – 2013 (ďalej len „Plán hodnotení“). Porovnaním ukazovateľov uvedených v Pláne hodnotení (verzia 1.2) s aktuálnou verzou OP KaHR NKÚ SR zistil, že merateľné ukazovatele uvedené v Pláne hodnotení vo verzii 1.2 nie sú v súlade s aktuálnou verzou OP KaHR.

2. Plnenie ukazovateľov na úrovni Národného strategického referenčného rámca programového obdobia 2007 - 2013, OP KaHR, projektu.

Stratégia Národného strategického referenčného rámca programového obdobia 2007 – 2013 je postavená na troch strategických prioritách:

1. Infraštruktúra a regionálna dostupnosť
2. Vedomostná ekonomika
3. Ľudské zdroje.

Strategická priorita Vedomostná ekonomika je rozpracovaná do 4 špecifických priorít. Jednou zo 4 špecifických priorít je Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií, ktorej cieľom je „Zabezpečenie trvalo udržateľného hospodárskeho rastu a zamestnanosti“. Uvedená špecifická priorita je súčasne aj globálnym cieľom OP KaHR - „Zabezpečenie trvalo udržateľného hospodárskeho rastu a zamestnanosti“. Dosahovanie pokroku globálneho cieľa sa sleduje prostredníctvom 15 merateľných ukazovateľov na úrovni OP KaHR.

Prvá časť globálneho cieľa – trvalo udržateľný hospodársky rast – bola monitorovaná prostredníctvom 7 merateľných ukazovateľov – počet podporených projektov, počet podporených projektov na pomoc malým a stredným podnikateľom, počet projektov podporujúcich obchod, podnikanie a nové technológie, súkromné investície do realizovaných projektov, nárast tržieb, nárast pridanej hodnoty podporených podnikov a prírastok kapacity pre výrobu energie z obnoviteľných zdrojov. NKÚ SR analyzoval stav plnenia jednotlivých ukazovateľov a zistil, že z uvedených ukazovateľov bolo k 30.09.2013 plnenie na 100% a viac percent pri 5 ukazovateľoch. Pri 2 ukazovateľoch bola úroveň plnenia nižšia. Ukazovateľ výstupu „počet podporených projektov bol k 30.09.2013 plnený na 60,5 % a ukazovateľ výstupu „počet projektov podporujúcich obchod a podnikanie a nové technológie“ bol k 30.09.2013 plnený na 44,2 %. NKÚ SR poukázal na riziko ich nenaplnenia.

Druhá časť globálneho cieľa – zamestnanosť – bola monitorovaná 8 hlavnými ukazovateľmi výstupu a to kľúčovým ukazovateľom „počet vytvorených pracovných miest“. V rokoch 2007 až 2010 bol ukazovateľ podporujúci tvorbu pracovných miest zadefinovaný ako dopadový ukazovateľ. Pracovné miesta sa mali vytvárať v dlhodobom horizonte po ukončení realizácie projektu. V zmluvách uzatvorených pred rokom 2010 nebol uvedený ukazovateľ zmluvne viazaný, nakoľko bol definovaný ako dopadový. Vykazovanie ukazovateľov vytvorených pracovných miest v členení rodovej príslušnosti, vytváranie nových pracovných miest pre znevýhodnené skupiny, nových pracovných miest v malom a strednom podnikaní v dôsledku realizácie projektu a následné členenie vytvorených miest na mužov a ženy, sa stali povinnými ukazovateľmi až koncom roka 2010. Cieľová hodnota ukazovateľa je stanovená na 14 200 novovytvorených pracovných miest. NKÚ SR zistil, že plnenie ukazovateľa k 30.09.2013 bolo 2 390 novovytvorených pracovných miest, čo predstavuje plnenie ukazovateľa len na 16,8 %. Na základe uvedeného NKÚ SR poukázal na potrebu vynaloženia zvýšeného úsilia, takto nastavené ukazovatele naplniť, sledovať a správne vyhodnotiť ako i na riziko nenaplnenia ukazovateľa. Pritom ide o ukazovateľ, ktorý v súčasnej situácii nepriaznivej zamestnanosti je pre Slovensko veľmi významný.

Plnenie ukazovateľov NKÚ SR skontroloval aj na úrovni projektov a skonštatoval, že vo vybranej vzorke skontrolovaných 9 projektov boli merateľné ukazovatele výsledku naplnené. Merateľné ukazovatele dopadu, ako napríklad nárast pridanej hodnoty, úspora energie, výroba energie z obnoviteľných zdrojov a pod. budú predmetom hodnotenia v rokoch 2015 až 2018. Dôvodom je, že ukazovatele dopadu projektu vyjadrujú plánovanú projekciu budúcich zmien, ktoré pravdepodobne nastanú po ukončení realizácie aktivít projektu, respektíve s určitým časovým odstupom, ako následok realizovaných projektov.

NKÚ SR skontroloval zákonnosť, oprávnenosť, vecnú správnosť, efektívnosť, preukázateľnosť a reálnosť vynaložených výdavkov na vzorke 9 vybraných projektov v celkovej sume 35 832 tis. EUR. Zistil, že vo viacerých prípadoch nebola dodržaná zmluva o poskytnutí NFP, nakoľko na internetovej stránke prijímateľa nebola zverejnená informácia o projekte, monitorovacie správy a následné monitorovacie správy boli predkladané v nesprávnych termínoch a za nesprávne obdobie. Ďalej NKÚ SR zistil, že nie je správne nastavený kontrolný mechanizmus na overovanie naplnenia merateľného ukazovateľa výsledku – počet novovytvorených pracovných miest.

3. Zhodnotenie stavu implementácie a čerpania

Závazok EÚ 2007 – 2013 pre OP KaHR (prostriedky EÚ + prostriedky ŠR) bol k 30.09.2013 v sume 1 131 347 tis. EUR, pričom schválených a zmluvne viazaných bolo 1 156 projektov, v sume 766 523 tis. EUR. Prehľad implementácie a čerpania je uvedený v tabuľke 1.

Tabuľka 1 Prehľad implementácie a čerpanie OP KaHR k 30.09.2013

v EUR v tis.

Prioritná os	Závazok EÚ 2007-2013 (prostriedky EU + ŠR) v EUR	Počet zmluvne viazaných projektov	Suma zmluvne viazaných projektov (EU + ŠR) v EUR	% zmluvného viazania k alokácii	Skutočné čerpanie (EU+ŠR) v EUR	% čerpania k alokácii
1	677 880	577	430 613	63,5	288 812	42,6
2	195 249	408	168 317	86,2	97 313	49,8
3	222 564	93	138 336	62,2	124 377	55,9
4	35 654	78	29 256	82,1	17 877	50,1
Spolu	1 131 347	1 156	766 523	67,8	528 380	46,7

Zdroj: MH SR

Stav čerpania finančných prostriedkov OP KaHR k 30.09.2013 dosiaholo sumu 528 380 tis. EUR, čo predstavovalo len 46,7 % záväzku EÚ 2007 – 2013 v sume 1 131 347 tis. EUR.

NKÚ SR napriek prijatým opatreniam, ktoré riadiaci orgán prijal na urýchlenie procesu spracovania žiadostí o NFP, indikoval riziko možného nedočerpania finančných prostriedkov alokovaných pre OP KaHR do konca roku 2015, kedy končí oprávnené obdobie pre financovanie.